

Sygn. akt II S 4/19

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2019 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SO Katarzyna Biernat – Jarek (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Anna Nowak

SO Krystyna Dobrowolska

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2019 roku w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi E. F.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie do sygn. akt I C 32/15/K

1. stwierdzić, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie do sygn. akt I C 3295/15/K doszło do przewlekłości postępowania;
2. przyznać skarżącej E. F. od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie kwotę 2000 złotych (dwa tysiące);
3. oddalić skargę w pozostałej części;
4. zwrócić skarżącej z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa Krowodrzy w Krakowie kwotę 200 zł (dwieście złotych) uiszczoną tytułem opłaty od skargi;
5. zasądzić od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie na rzecz skarżącej kwotę 242 (dwieście czterdzieści dwa) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania wywołanych wniesieniem skargi.

SSO Anna Nowak SSO Katarzyna Biernat-Jarek SSO Krystyna Dobrowolska

UZASADNIENIE

Skarżąca E. F. złożyła skargę w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki i domagał się stwierdzenia przewlekłości postępowania cywilnego w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie, do sygn. akt I C 3295/15/K i przyznania od Skarbu Państwa kwoty 5000 zł.

W odpowiedzi na skargę Skarb Państwa - Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa- Krowodrzy w Krakowie wniósł o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Stosownie do treści art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 roku, Nr 179, poz. 1843 ze zm.) przewlekłość postępowania zachodzi, jeżeli postępowanie w sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do

przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wnosi skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuca przewlekłość postępowania.

Odnosząc się do wskazanych w skardze okresów bezczynności stwierdzić należy, że w chwili złożenia pozwu do Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie (data nadania przesyłki 23.10.2015 – pozew na dziennik podawczy wpłynął 28.10.2015 r. powódka reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wskazała jako adres pozwanego ulicę wraz z numerem działki, która to okoliczność obciąża powódkę. Nie dysponując bowiem kompletnym adresem pozwanego niejako na własne ryzyko złożyła pozew i musiała liczyć się z tym, że już na etapie nadawania sprawie biegu powstanie sytuacja która wydłuży okres oczekiwania na rozprawę co też się stało, albowiem nadanie sprawie biegu stało się możliwe dopiero w dniu 13.01.2016 roku po podaniu prawidłowego adresu pozwanego. Zaznaczyć przy tym należy, że skierowana uprzednio do pozwanego korespondencja na adres z pozwu została zwrócona przez pocztę w dniu 8 grudnia 2015 roku z adnotacją „błędne dane”. Podejmowane międzyczasie przez sędziego referenta czynności były adekwatne do stanu sprawy i w rozsądnych terminach nie przekraczających trzech tygodni, przy uwzględnieniu obszerności pozwu i dołączonego materiału dowodowego oraz okresu świąteczno-noworocznego, co dotyczy również terminowości wykonywania zarządzeń przez sekretariat.

Pozwany który podjął korespondencję po dwukrotnym awizowaniu, ostatecznie odpowiedź na pozew złożył pod koniec wyznaczonego mu terminu w dn. 14 marca 2016 r., po którym niezwłocznie wyznaczony został termin rozprawy na dzień 21 czerwca 2016 roku. Na rozprawie rozpoczęto postępowanie dowodowe, które kontynuowane miało być na kolejnej rozprawie wyznaczonej na 27 września 2016 r.

Międzyczasie pozwany złożył wniosek o zwolnienie go od kosztów sądowych, który po uzupełnieniu Sąd rozpoznał w dniu 14.10.2016.

Wniesione przez pozwanego w dniu 28.10.2016 r. zażalenie (profesjonalny pełnomocnik zaskarżył także pkt II. postanowienia, który nie podlegał zaskarżeniu bowiem była to decyzja co do odmowy przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego) wymusiło czynności Przewodniczącego Wydziału, który postanowieniem z dnia 6 grudnia 2016 roku wydał w tym przedmiocie postanowienie.

Zażalenie pozwanego Sąd Okręgowy rozpoznał w dniu 19.12.2016 r., zaś akta zwrócono do Sądu Rejonowego w dniu 3.01.2017 r.

W okresie od 23 stycznia 2017 r. do końca marca 2017 roku trwało poszukiwanie biegłego, który podejmie się wydania opinii. Ostatecznie akta wydano biegłemu z początkiem kwietnia 2017 r. Biegły zwrócił akta wraz z opinią dopiero w dniu 30.08.2017 r., mimo że wyznaczono mu termin 3 miesięcy do wydania opinii. Opóźnienie było spowodowane m.in. koniecznością przeprowadzenia ponownych oględzin przedmiotu sporu.

W dniu 3 października 2017 roku wykonano zarządzenie w przedmiocie doręczenia opinii, w odpowiedzi na którą w dniu 20.10.2017 r. wpłynęły zarzuty pozwanego, a w dniu 20.12.2017 r. pismo powódki rozszerzające żądanie pozwu i z wnioskami dowodowymi.

W dniu 4.12.2017 r. wyznaczony został termin rozprawy na 6 marca 2018 r., na którą wezwany został biegły, który na rozprawę nie stawił się, o czym poinformował w dniu rozprawy.

Międzyczasie trwała wymiana pism procesowych a na rozprawie w dniu 29 maja 2018 r. kontynuowano postępowanie dowodowe.

Ostatecznie wyrok został wydany w dniu 27 września 2018 roku.

Akta wraz z wniesioną przez pozwanego w dniu 5 listopada 2018 r. apelacją przedstawiono Sądowi Okręgowemu w dniu 18 lutego 2019 r.

W przedmiotowej sprawie stwierdzić należy, że okresy przewlekłości wiążą się z odległymi terminami wyznaczanych rozpraw (z odstępami 3 – 3,5 miesiąca od daty jej wyznaczenia) oraz przedłużeniem się okresu niezbędnego do wydania opinii w sprawie – początkowo prawie trzy miesiące trwały poszukiwania biegłego, który podejmie się wydania opinii, wreszcie biegły który winien był sporządzić opinię w terminie 3 miesięcy, ostatecznie złożył ją po 5 miesiącach. Kolejny okres bezczynności dotyczy czasu od złożenia zarzutów do opinii w dn. 20 października 2017 r. do rozprawy w dniu 6 marca 2018 r., która nie pozwoliła na zakończenie postępowania dowodowego z uwagi na niestawiennictwo biegłego – z przyczyn leżących po jego stronie.

Ostatecznie na rozprawie w dniu 29 maja 2018 roku Sąd zakończył procedowanie i zamknął rozprawę, jednakże zmuszony był ją otworzyć z uwagi na dostrzeżone braki w sprecyzowaniu żądania pozwu (co sygnalizowała sama strona), których uzupełnienie nastąpiło w dniu 13.06.2018 r. W tym stanie rzeczy wyznaczenie rozprawy dopiero po wakacjach na 27.09.2018 r. było koniecznością, wynikającą z obiektywnych przeszkód.

Dokonując oceny zasadności żądanej kwoty Sąd wziął pod uwagę czas procedowania w sprawie, charakter sprawy ale również wysokość dochodzonej kwoty, istotność sprawy oraz dla wagę dostrzeżonych w toku postępowania uchybień i zaniechań oraz wskazania art. 12 ust. 4 cyt. ustawy, zgodnie z którym uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa, sumę pieniężną w wysokości od 2000 do 20 000 złotych.

Wysokość sumy pieniężnej, w granicach wskazanych w zdaniu pierwszym, wynosi nie mniej niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania. Sąd może przyznać sumę pieniężną wyższą niż 500 złotych za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, jeżeli sprawa ma szczególne znaczenie dla skarżącego, który swoją postawą nie przyczynił się w sposób zawiniony do wydłużenia czasu trwania postępowania.

W ocenie Sądu Okręgowego zasadną w okolicznościach niniejszej sprawy kwotą jest kwota 2000 zł, która odzwierciedla czas trwania postępowania.

Okolicznością usprawiedliwiającą przewlekłość postępowania w sprawie nie może być sytuacja kadrowa czy też kłopoty organizacyjne przejawiające się brakiem możliwości wyznaczania terminów rozpraw w krótszych niż 3 miesięczne odstępach, względnie problemy ze sporządzaniem opinii przez biegłych, jakkolwiek tego typu obiektywne utrudnienia stanowią zaniechania ze strony Skarbu Państwa w zakresie właściwego zorganizowania warunków pracy w Sądach.

W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, jak i Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że obowiązkiem każdego państwa-strony Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności jest zapewnienie takiej organizacji i funkcjonowania systemu organów wymiaru sprawiedliwości, które umożliwiają rzeczywiste i skuteczne korzystanie z gwarantowanego w art. 6 tej konwencji prawa do sądu, w tym także prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2005 roku, III SPP 109/05, OSNP 2006, nr 1-2, poz. 33). Państwo ma obowiązek zorganizowania warunków należytego sprawowania władzy jurysdykcyjnej, w tym zapewnienia optymalnej obsady kadrowej sądów (tak też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2005 roku, III SPP 34/05, OSNP 2005, nr 20, poz. 327).

W świetle powyższego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 12 ust. 2 powołanej ustawy, zgodnie z którym uwzględniając skargę, sąd stwierdza, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania.

O obowiązku zwrotu uiszczonyj opłaty od skargi Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 17 ust. 3 cyt. ustawy.

O kosztach zastępstwa procesowego skarżącej orzeczono na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w zw. z § 2 pkt 3 i § 10 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.